

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2022/197

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	13/2022	29.04.2022

Femundsmarka NP, Gutulia NP - Drone - 2022-2025 - Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia

Saksprotokoll i Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia - 29.04.2022

Forslag til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir dispensasjon til nasjonalparkforvalterne for å fly drone i henhold til § 3 punkt 6.2 i vernebestemmelsene for Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003 og Gutulia nasjonalpark av 10.09.2004. Dispensasjon gis med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Dispensasjonen gjelder for 2022-2025.

Vilkår:

- Flyvningen skal avgrenses til perioden 1. juni - 28. februar, men kan ved særskilte behov gjennomføres i perioden 1. mars - 31. mai.
- Flyving ved sårbare lokaliteter skal unngås. Ved observasjon av rovfugl må dronen tas ned til fuglen har trekt vekk.
- Ved bruk av droner så skal det tas særlig hensyn til dyre- og fuglelivet og reindriften i området.
- For hver flyvning skal det innhentes eventuelle andre tillatelser og flyvingen skal følge Luftfartstilsynets regler for bruk av droner.
- Ved publisering av film og bilder skal det gå klart fram at det er gitt tillatelse fra nasjonalparkstyret.

Behandling

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt (5-0).

Vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir dispensasjon til nasjonalparkforvalterne for å fly drone i henhold til § 3 punkt 6.2 i vernebestemmelsene for Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003 og Gutulia nasjonalpark av 10.09.2004. Dispensasjon gis med hjemmel i § 48 i naturmangfoldloven. Dispensasjonen gjelder for 2022-2025.

Vilkår:

- Flyvningen skal avgrenses til perioden 1. juni - 28. februar, men kan ved særskilte behov gjennomføres i perioden 1. mars - 31. mai.
- Flyving ved sårbare lokaliteter skal unngås. Ved observasjon av rovfugl må dronen tas ned til fuglen har trekt vekk.
- Ved bruk av droner så skal det tas særlig hensyn til dyre- og fuglelivet og reindriften i området.
- For hver flyvning skal det innhentes eventuelle andre tillatelser og flyvingen skal følge Luftfartstilsynets regler for bruk av droner.
- Ved publisering av film og bilder skal det gå klart fram at det er gitt tillatelse fra nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Droner ha stor nytteverdi, f.eks. ved bruk i naturforvaltning, forskning og ulike typer næringsvirksomhet. Dette gjelder ikke minst når bruk av droner kan redusere kjøring på barmark eller redusere bruken av snøscooter/fly/helikopter.

Nasjonalparkforvalterne for Femundsmarka og Gutulia ønsker å kunne bruke drone i forbindelse med skjøtsel, forvaltning og naturovervåking i verneområdene. Høsten 2021 kjøpte nasjonalparkstyret en drone av typen Dji Mavic 3. Droner ansees som et veldig godt verktøy i mange av nasjonalparkstyrets oppgaver inne i verneområdene. Eksempel på slike prosjekter der drone vil ha stor nytteverdi er: kartlegging av slitasje på stier og leirplasser, overvåking av vegetasjon og skogbrann, detaljert dokumentasjon o.l. Dronebilder og film vil gi vesentlig bedre bilder enn dagens bruk av flyfoto.

Det skal ikke publiseres annet enn faglig innhold, da dette kan sende ut feil signaler til andre som ønsker å benytte droner til å ta spektakulære bilder og filmer.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Femundsmarka nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde,
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer,
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Gutulia nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Gutulia nasjonalpark er

- å bevare et i det vesentlige urørt skog-, myr- og fjellområde,
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.
- å verne om kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

Bestemmelser for bruk av droner

Bruk av droner blir i lovverket regnet som modellfly. Dette er forbudt ifølge § 3 pkt. 6.2 om forurensing og støy. En søknad om dispensasjon krever behandling etter den generelle dispensasjonshjemmelen i § 4, dvs. vurdering etter naturmangfoldloven § 48. I Langtjønna landskapsvernområde, Femundslia landskapsvernområde og i Grøvelsjøen naturreservat har en ikke denne bestemmelsen som omtalt over. Det er likevel ikke tillatt med aktivitet som skader verneverdiene, og ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på landskap eller naturmiljø. Bruk av droner i landskapsvernområdene og Grøvelsjøen naturreservat er derfor ikke søknadspliktig.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak og gi dispensasjon fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, og dersom sikkerhetshensyn og hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig jf. §48 i naturmangfoldloven.

Retningslinjer for søknad om bruk av droner

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia har utarbeidet egne retningslinjer for bruk av droner. Disse retningslinjene ble vedtatt 22.06.2020. Retningslinjene legger føringer for hvem som kan gis dispensasjon. **Forvaltning og oppsyn av verneområdene**, er en av de formålene som kan gis dispensasjon.

Vurderinger

Naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12, angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

§ 8 - Kunnskapsgrunnlaget

Det er grunn til å peke på at bruk av droner ikke regnes som motorferdsel etter motorferdselloven med forskrifter - og for verneforskrifter legges samme definisjon av motorferdsel til grunn som i motorferdselloven. Drone er et luftfartøy uten fører om bord, derfor er de likestilt med modellfly i lovverket.

Nasjonalparkstyret har en generelt god kunnskap om områdene fra naturfaglige registrering- og sammenstillingsmateriale som er utarbeidet i forbindelse med verneplanprosesser, forvaltningsplanprosesser og andre kunnskapsinnhentinger i Femundsmarka og Gutulia. Store deler av nasjonalparkene er vurdert som sårbare områder jf. kartlegginger av biologisk mangfold og reindrift. De indre områdene av Femundsmarka: Grøtdalen-Vonsjøan-Styggsjøan-SkedbroMuggsjølia ligger innenfor det som i forvaltningsplanen kap 2.2.5 – kart 4 er angitt som viktige arealer for rødlistede, sjeldne og forstyrrelsesfølsomme fugle- og

pattedyrarter. Det samme gjelder for områdene innenfor Gutulisetra i Gutulia: Gutua-Baklivola-Gutulivola-Valsjøen.

§ 9 - Føre-var-prinsippet

Kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å kunne behandle saken. Føre-var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

§10 - Økosystemtilnærming og samlet belastning

Avgrenset bruk av drone vil ikke skade dyre- eller fuglelivet, så lenge det blir tatt hensyn ved å holde god avstand. En elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, så ut fra direkte støy er tiltaket lite problematisk mtp hensynet til de biologiske verneverdiene. Droner kan oppleves som et fremmed element, og kan virke forstyrrende på både fugler og dyr. Det er også kjent at besøkende i verneområder opplever dronebruk som forstyrrende og en lite ønsket aktivitet når en har oppsøkt området for å oppleve stillhet og ro. Det er derfor viktig å vise respekt og holde avstand til turgåere.

Det er i de siste årene registrert en økning i søknader om dronflyging til ulike tiltak, og det er viktig å merke seg at dispensasjonsregelen i nml § 48 ikke kan brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket. Nasjonalparkstyret har i sine retningslinjer og i senere søknader ført en restriktiv praksis for bruk av droner. Formålet må ha en klar nytteverdi. Det er derfor viktig at nasjonalparkforvalterne har et bevist forhold til hvordan de benytter dronen og hvordan de publiserer disse bildene.

Bruk av droner må dersom det er mulig utøves utenom den mest sårbare hekke- og yngletida, dvs. utenom perioden 1. mars – 15. juni. Andre perioder bør kunne vurderes konkret i forhold til om det gir forstyrrelser av dyrelivet i det aktuelle området.

§ 11 - Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver ansees ikke som relevant i denne saken.

§ 12 - Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Ved hensynsfull flyvning er bruk av drone i dette tilfelle en effektiv metode som gir lite påvirkning på verneverdiene enn ved bruk av f.eks. motorferdsel.

Samlet vurdering

Nasjonalparkstyret vurderer at en har god kunnskap om naturmangfoldet, og vilkårene for å gi dispensasjon er oppfylt under gitte vilkår i forslag til vedtak. Dronflyvningen er kortvarig og forbigående, og vil med gitte vilkår ikke påvirke verneverdiene i nevneverdig grad. Tiltaket er ut i fra ei samlet vurdering både viktig og nødvendig av hensyn til å øke kunnskapsgrunnlaget og kvaliteten på dagens forvaltning.